

'No' vol dir 'no'

Els debats a favor o en contra, les apostes a tot o res, les opinions de blanc o negre o les decisions de sí o no, no m'agraden. Per això desconfio dels referèndums, que solen ser plebiscits sense matisos a favor d'una proposta del govern. Ras i curt: els referèndums són per dir amén.

PERÒ JA QUE EN CONVOQUEN UN, RECORDEM que un referèndum no és una arrossada popular i que un vot no és sortir a picar cassoles. No sé si m'explico. Vull dir que si ens pregunten si volem aquest Estatut i no pas si de moment aquest que després ja l'apedaçarem, o que un altre podria ser pitjor i encara bo de tenir aquest, doncs només es poden fer tres coses. Una de molt raonable és no prendre's ni la molèstia de respondre. Dues, si som el català típic del "qui dia passa, any empeny", doncs diguem amén. I tres: si no és l'Estatut que volem, si no s'ha respectat -com s'havia promès- la voluntat del Parlament de Catalunya, si ens lliga per vint-i-cinc anys més, si ens allunya del camí de l'emancipació nacional, doncs es diu que no, i s'ha acabat. De què serveix entrar a la ratera proclamant amb solemnitat ridícula que no t'agrada el formatge qui hi ha al parany?

ÉS PER AIXÒ QUE NO ENTENC AQUESTA temptació permanent d'alguna gent per fugir d'estudi, per trobar consol a fer política més enllà de la política. Sóc del parer -i ho he escrit fins a l'avorriment- que la política dóna per poc i que hi ha molta feina per fer, nacionalment parlant, fora de la política. Però dic "fora" de la política, i no pas que s'hagi de fer la política des de fora! Als que fan política des de fora, jo els pregaria que hi entressin. I als que són dins, els demanaria que no s'escapessin fora.

Posem-hi noms i cognoms. Si la Plataforma pel Dret a Decidir creu que representa un nombre significatiu de ciutadans que no tenen cobertura en l'actual espectre polític, si us plau, que es presenti a les eleccions. És la via més democràtica de fer política. I si ERC va entrar en aquest *dancing club* fins al punt de ballar com el primer, doncs que digui si sí o si no, però que no se'ns en vagi d'arrossades ni convoqui cassolades. No és patètic que Ridao mateix reconegui que dubten entre un vot nul "poc democràtic" o un vot blanc "fat"?

I ARA QUE SÓC AQUÍ, OBRO DOS PARÈNTESIS. Primer: Òmnium Cultural ha de fer un referèndum entre els propis socis per decidir la seva posició? Si Jordi Porta, amb encert, ha lamentat greus divisions després de tot el procés estatutari, ¿que no es veu la necessitat que una entitat tan rellevant de la societat civil catalanista les eviti i s'abstingui d'entrar en un terreny que ja no és el seu? Hi ha un temps per a cada cosa, i cada cosa té el seu temps. I l'hora de parlar de l'Estatut, Òmnium ja la va aprofitar i bé. En cap cas acceptaré que ara em digui, com a soci, què he de votar. Una mica de respecte!

I SEGON: EN QUIN MÓN VIU EL BISBE AGUSTÍ Cortès -m'havien dit que era el més sensat!- que cregui que pot dir que l'Església "no obligarà els catòlics a votar contra l'Estatut"? Que no ho sap, senyor bisbe, que en democràcia no pot "obligar" a votar res? Si s'ha deixat enredar sobre això de l'avortament i l'eutanàsia, ell deu saber per qui es deixa aconsellar. Si vol recomanar un no, que sàpiga que envia els fidels -ai, uix!- a fer pinya amb una colla d'agnòstics i ateus. Però als catòlics faci el favor de no perdonar-nos la vida en les nostres decisions polítiques. Tanco el parèntesi.

OPOSAR-SE A QUE LES COSES SIGUIN CLARES i s'entenguin només pot portar a prendre mal. L'argument de la coincidència amb el no del PP, diguem-ho clar, és una excusa. Deixem que el problema de si volen ser comptats entre els independentistes el tinguin ells! O és que els volem regalar tots els nostres no? En canvi -diguem la veritat- el problema que tenim és que al referèndum se sàpiga quants poetes hi ha exactament al país disposats a escriure versos i signar manifestos a la papereta de l'Estatut. Ja us ho diré: menys dels que s'apuntarien a una arrossada de veritat.

I AIXÒ EM PORTA, FATALMENT, A UNA DARRERA consideració que feia setmanes, si no mesos, m'estava de fer per si notava senyals de vida. ERC, el novembre del 2003, va fer un salt electoral enorme -va duplicar vots i diputats d'una sola tacada- no només per la seva proposta independentista, sinó per haver sabut ocupar el centre del debat polític i per representar una altra manera de fer i parlar de política. Però al cap de pocs mesos, unes declaracions fetes com si res per un dirigent del partit em van alarmar: assegurava que havia arribat el moment de ser "com els altres".

ARA ERC JA ÉS GAIREBÉ DEL TOT COM ELS ALTRES. Ara ja no s'entén què diu i parla per als entesos; ja pensa una (una?) cosa, en diu una altra i dissimula la que fa; ja sap que no pot dir que s'ha equivocat ni quan se n'adona, i ha après que, en política, quan t'equivoques, has de treure pit i dir als altres: "I tu, més". A ERC, és clar, no dimiteix ningú. I ara que està en una situació compromesa, mira enlaire, xiula, i per dissimular que té les mans lligades i no pot dir no, s'inventa excuses de per riure, com que el no és espanyolista. Tots ens faríem càrrec de les seves dificultats, si les reconegué. Però com deia la besàvia, "Déu nos en guard d'un ja està fet!". ERC ara embolica la troca. Igual que els altres, sí. Només unes eleccions, i no pas cap arrossada popular, els dirà si aquest era el camí.

Salvador Cardús i Ros

Sociòleg i periodista

Article publicat al diari AVUI el 28 d'abril de 2006